

15 iunie 1921, un articol intitulat *Lenin vorbește tineretului*, reproducând în versiune românească, după însăși specificarea ziarului, „prima parte a discursului“ lui Lenin. În anul 1924, în numărul 19 din 24 februarie, alături de articolul *Internaționala tineretului comunist și moartea lui Lenin*, „Tineretul socialist“ tipărea noi pasaje din amintita cuvîntare a lui Lenin, sub denumirea *Menirea tineretului comunist*, dîndu-se o pondere mai mare, de data aceasta, fragmentelor legate în mod nemijlocit de problemele culturii.

Despre circulația ideilor leniniste în țara noastră, exprimate în discursul său, ca și despre măsurile luate de organele oficiale în vederea interzicerii difuzării lor, ne putem da seama și după un proces-verbal, încheiat la 8 aprilie 1924, cu privire la percheziția efectuată de poliție la sediul Comisiei locale a sindicatelor din Galați: „am găsit următoarele broșuri cu caracter comunist important:

1) Patruzeci și cinci broșuri „Menirea tineretului comunist“¹.

Tezele lui Lenin despre natura și semnificația culturii socialiste au ajutat pe oamenii de litere din țara noastră să dea o interpretare științifică conceptului de „cultură proletară“ — fapt de o importanță incontestabilă, clarificarea teoretică a problemei răsfrîngîndu-se și asupra activității practice a scriitorilor. Așa, de pildă, în articolul *Cultura proletară*, publicat în „Iașul socialist“, numărul 4 din 30 iulie 1922, P. Constantinescu-Iași arăta că nu se poate ajunge la „cultura cea nouă“, „decît prin păstrarea unei puternice legături cu trecutul. Ceea ce unora poate să pară curios, dar foarte adevărat. Unii susțin că, odată clasa muncitoare stăpînă pe situația politică, trebuie să se schimbe fundamental toate raporturile existente și deci în domeniul spiritual să se rupă complet cu trecutul, considerîndu-se „tabula rasa“ tot ce-a cîștigat omul în domeniul spiritual pînă atunci. Nimic mai greșit“ — sublinia autorul articolului, recurgînd în vederea întăririi afirmației sale la „două puternice mărturii“, constînd din două citate: unul din cuvîntarea lui Lenin către tineretul comunist rus, din care se desprindea ideea potrivit căreia „cultura comunistă“ își asimilează în mod organic „cultura izvorîtă din decursul dezvoltării omenеști“, iar cel de al doilea din opera lui Lunacearski, care atrăgea atenția că „proletariatul trebuie să-și asimileze valorile umane ale științei și artelor, fără care este imposibil a fi un om instruit“.

După 1924, cînd Partidul Comunist Român fusese scos în afara legii, restricțiile impuse de organele de stat și greutatea create în calea ideilor leniniste în țara noastră capătă un caracter din ce în ce mai aspru. Dar nici în aceste condiții interesul pentru personalitatea lui Lenin, pentru însușirea învățăturii sale nu scade. Adaptînd metodele de propagandă la noua situație creată, folosind atît filiera presei ilegale cît și a celei legale, Partidul Comunist Român s-a preocupat în permanență de popularizarea leninismului în România.

Într-un articol apărut în revista clujeană „Societatea de mîine“ (numerele 29—30 din 18 și 25 iulie 1926), sub titlul *Personalitatea lui Lenin*, autorul acestuia, N. N. Matheescu, căutînd să facă o prezentare cît mai completă a figurii lui Lenin — sprijinindu-se în acest sens pe mărturiile unor contempo-

¹ *Lenin văzut de români. Documente și amintiri*, p. 280.